

Teisteanais
Nàiseanta
2024

2024 Gàidhlig

Leughadh

National 5

Question Paper Finalised Marking Instructions

© Scottish Qualifications Authority 2024

These marking instructions have been prepared by examination teams for use by SQA appointed markers when marking external course assessments.

The information in this document may be reproduced in support of SQA qualifications only on a non-commercial basis. If it is reproduced, SQA must be clearly acknowledged as the source. If it is to be reproduced for any other purpose, written permission must be obtained from permissions@sqa.org.uk.

General marking principles for National 5 Gàidhlig Reading

This information is provided to help you understand the general principles you must apply when marking candidate responses to questions in this paper. These principles must be read in conjunction with the detailed marking instructions, which identify the key features required in candidate responses.

- (a) Marks for each candidate response must **always** be assigned in line with these general marking principles and the detailed marking instructions for this assessment.
- (b) Marking should always be positive. This means that, for each candidate response, marks are accumulated for the demonstration of relevant skills, knowledge and understanding: they are not deducted from a maximum on the basis of errors or omissions.
- (c) If a specific candidate response does not seem to be covered by either the principles or detailed marking instructions, and you are uncertain how to assess it, you must seek guidance from your team leader.

Marking instructions for each question

Roinn 1 – Leughadh airson Sgrudadh agus Measadh

Ceist		Freagairt a thathar a'sùileachadh	Comharran iomlan	Stiùireadh a bharrachd
1.		<ul style="list-style-type: none"> aibhnichean ainmeil (leithid an Abhainn Foirthre) lochan beaga iomallach/air feadh Alba (a tha pìos air falbh bho rathad agus air nach eil mòran dhaoine eòlach) 	2	
2.		<ul style="list-style-type: none"> Tha am prògram air gu leòr dhaoine a bhrosnachadh gus snàmh a-muigh fheuchainn airson a' chiad turas 's iomadh neach a dh'fheuch air a tha a-nis air am beò-ghlacadh. 	2	
3.		<p>Dhà à:</p> <ul style="list-style-type: none"> tha iad blàth tha daoine ann airson sùil a chumail air sàbhailteachd dhaoine tha iad glan 	2	
4.	(a)	<ul style="list-style-type: none"> bha e na fhasan a dhol chun na tràghad anns na 30an bha iad nan àite sàbhailte airson snàmh 	2	
	(b)	<ul style="list-style-type: none"> Bha feadhainn ann a bha ainmeil a thaobh dòigh-togail agus ailtireachd chaidh an dìon gus nach gabhadh a leigeil - an t-adhbhar a tha feadhainn ann an-diugh 	2	

Ceist		Freagairt a thathar a'sùileachadh	Comharran iomlan	Stiùireadh a bharrachd
5.		<p>Dhà à:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tha iad air an teasachadh • tha iad ag ràdh gu bheil iad 'fuadain' • tha cuid a' smaoinichadh gu bheil snàmh a-muigh ceart air a dhèanamh ann an loch no anns a' mhuir 	2	
6.		<p>Dhà à:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Nochd aithisgean bho chionn ghoirid a sheall mar a tha e) a' toirt leasachadh a thaobh slàinte • an dà chuid airson cuideam a chall • a thaobh fallaineachd-intinn. 	2	
7.		<p>Dhà à:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mar chur-seachad • airson gabhail pàirt ann an rèis/triathlon • airson airgead a thogail do charthannas 	2	
8.		<p>Ceithir à:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tha thu a' tòiseachadh a snàmh gu slaodach • a' fàs cleachte ris an fhuachd • gluais do ghairdeanan gu h-èifeachdach • a' gabhail anail gu ceart • gun a bhith a' breabadh cho cruaidh ri snàmh a-staigh 	4	<p>tha thu a' toirt an aire air sàbhailteas/a' cumail aire air an t-slighe</p> <p>tha thu a' fàs cofhurtail san uisge</p>

Ceist		Freagairt a thathar a'sùileachadh	Comharran iomlan	Stiùireadh a bharrachd
9.		<p>Dhà à:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gu bheil fios aig daoine far a bheil thu a' dol/gu bheil cuideigin a' dol còmhla riut • cùm d' aire air an t-slighe/na tuinn • tha thu a' fàs cofhurtail san uisge/gun a bhith a' call misneachd san uisge • gu bheil e comasach dhut astar math a shnàmh 	2	
10.		<ul style="list-style-type: none"> • pian no teannachadh obann sna fèithean • mar sin dh'fhaodadh iad bàthadh 	2	
11.		<ul style="list-style-type: none"> • Chì iad diofar bheathaichean (leithid ròin) • gheibh iad seallaidhean eadar-dhealaichte den tìr 	2	
12.		<p>Dhà à:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tha clubaichean snàmh a-muigh air nochdadh air feadh na dùthcha • tha tuilleadh fiosrachaidh air an eadar-lìon • tha na meadhanan-sòisealta a' toirt cothroman conaltraidh do dhaoine 	2	

Ceist		Freagairt a thathar a'sùileachadh	Comharran iomlan	Stiùireadh a bharrachd
13.		<p>Tha e gu math soirbheachail oir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tha e ag innse mu na buannachdan leithid na chì thu agus cuideachd na buannachdan a thaobh slàinte. • Tha e a' toirt tòrr fiosrachaidh seachad mun dòigh mar a tha thu ga dhèanamh leithid mar a tha thu a' gluasad agus mar a dh'fheumas tu a bhith a' cumail aire air far a bheil thu san uisge. • Tha e ag innse mu na cunnartan a tha na luib leithid teannachadh sna fèithean agus mar a dh'fheumas tu d' aire a thoirt. • Tha am paragraf aig an deireadh a' brosnachadh an leughadair gus spòrs mar seo a dhèanamh le bhith ag ràdh nach eil spòrs nas fheàrr ann. 	2	<p>Gabh ri freagairt iomchaidh sam bith eile.</p> <p>Aon chomharra airson puing/beachd agus comharra eile airson fianais freagarrach.</p>

[CRÌOCH STIÙIREADH CEARTACHAIDH]